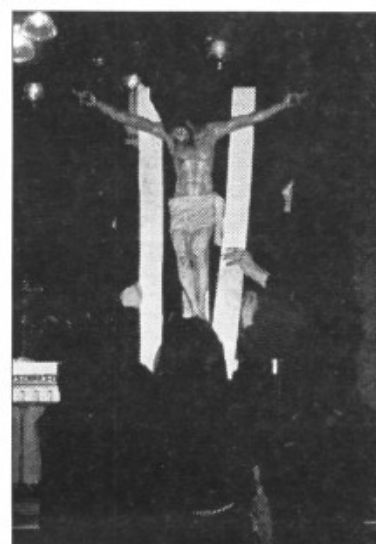
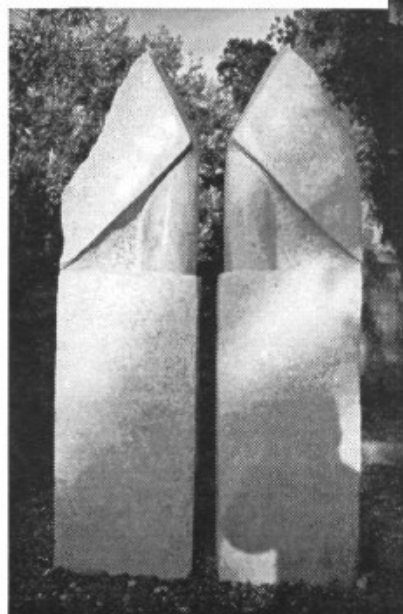
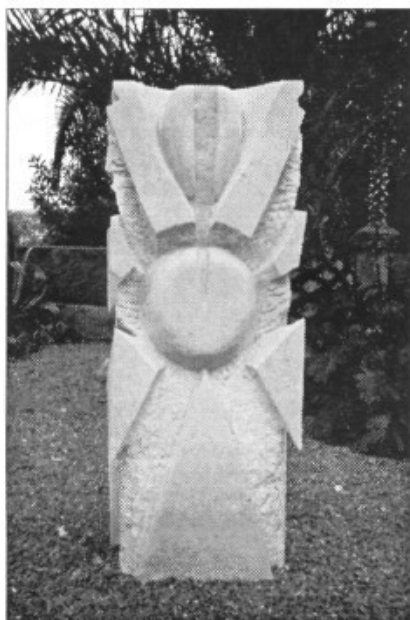




Revista associada a la  
Premsa Forana de Mallorca



Any XXVIII n° 208 Març- Abril 1997



**Escultures de na Pia Dorn instal·lades  
a la plaça de l'església.**



**Imatges  
de  
Pasqua**

Fotografies: Joan Ferrer.



### **Telèfons d'interés**

Ajuntament .....	56 11 82
Farmàcia .....	56 13 61
Col·legi Públic .....	56 13 20
Parròquia d'Ariany .....	56 12 02
Religioses franciscanes .....	56 12 13
Urgències (Insalud) .....	061
P.A.C. Vilafranca .....	56 05 50
Ambulàncies .....	55 40 75
Ambulàncies .....	20 65 65
Urgències Son Dureta ...	17 50 00
Guàrdia Civil .....	062
Bombers .....	085
Funerària Sant Joan .....	52 60 53
Telefon de l'esperança ..	46 11 12

### **Pluviometria**

#### **Març**

Dia 25 ... 5 l.

" 26 .... 1 l.

**Total ..... 6 l.**

#### **Abril**

Dia 18 ... 21 l.

" 20 ... 5 l.

**Total ..... 26 l.**

#### **Ariany**

Revista Local Independent

Plaça de sa Creu, 2

07529 Ariany

Telef. i fax: 56 12 87

D.L.: PM 207-1971

Edita

Associació Cultural Ariany

Grup de Redacció

Gabriel Frontera Mestre

Jaume Taberner Ribot

Catalina Pont Julià

Tomeu Bauçà Frontera

Margalida Taberner Ribot

Dibuixos

Jaume Capó Sansó

Imprimeix

Gràfiques SIBA

Els articles, cartes i comunicats publicats  
en aquesta revista expressen únicament  
l'opinió dels seus autors

### **Pàgina**

- |    |  |
|----|--|
| 3  | <b>Prensa Forana.</b>  |
| 3  | <b>Campanya de recollida d'aliments.</b>   |
| 4  | <b>Un poc de tot.</b>  |
| 9  | <b>Ariany a Internet.</b>  |
| 10 | <b>Entrevista a Esperança López Tortosa, directora de l'Institut de Santa Margalida.</b> |
| 12 | <b>Per què tornarem sortir al carrer.</b>  |
| 12 | <b>Informació als donants de sang d'Ariany.</b>  |
| 13 | <b>Diada de nova planta.</b>   |
| 14 | <b>50 preguntes a Francisca Moragues Vanrell.</b>  |
| 15 | <b>El plaer de beure.</b>  |
| 16 | <b>Societat.</b>   |
| 17 | <b>Esports.</b>  |
| 18 | <b>Escola: El llenguatge poètic. Descripció subjectiu d'un dibuix.</b>                   |
| 19 | <b>Passatemps.</b>   |
| 20 | <b>Sa farola.</b>  |

***Gràcies a una gota  
teva i dels altres  
podem salva moltes vides.***



**GERMANDAT DE  
DONANTS DE SANG  
DE MALLORCA**

## Prensa Forana

*Lluís Maicas, publicat al Diari de Balears*

Guardador de tot quant document cau a les meves mans, he anat arreplegant, aquests darrers anys, alguns exemplars de cada una de les revistes d'informació local que s'editen a la part forana de Mallorca, moltes de les quals associades al col·lectiu «Prensa Forana». Algunes efímeres i algunes d'una longevitat envejable, de qualitats molt diverses, no només pel que fa al material que empen sinó també, a sobre tot, pels seus continguts, totes elles tenen en comú tot un seguit de trets que les fan molt especials i estimades. Són el pols dels pobles on s'editen, bateguen la seva vida i constitueixen una acta notarial del seu dia a dia. Recullen, a les seves pàgines, els esdeveniments quotidians, es fan ressò de les alegries i tristors, conserven tradicions, gloses i malnoms, recuperen imatges de l'avió, estimulen activitats culturals i, en definitiva, escriuen la història. Han mantingut i mantenen encara la llengua viva. Escrites la majoria íntegrament en català han estat, durant anys, les úniques publicacions periòdiques en la nostra llengua. Les que, en temps difícils, han ventat el caliu perquè les cendres no colgassin la flama i l'alè tebe de la paraula fos difusor de l'esperança. Són el bressol de molts dels nostres futurs escriptors. Les seves pàgines, la primera oportunitat que els joves tenen de publicar i que la seva escriptura prengui el vol i agafi una dimensió ben distinta a la petita i miserable mort dels calaixos. Totes, sense excepció, són fruit de l'esforç i del sacrifici d'unes persones que estimen profundament el seu poble, la nostra terra, la nostra cultura i la nostra llengua. Persones generoses que, malgrat el desànim o la incomprensió, dediquen el temps que roben al lleure, a la son o a la família a tirar endavant un projecte de país. Amb constància i il·lusió treuen al carrer cada número de les publicacions,

molt sovint posant mà a la butxaca. I el conjunt d'aquestes publicacions forma un corpus encara o ben apreciat, la importància del qual es consolidarà amb el temps. Per tot això i perquè crec sincerament que la tasca que fan és molt important per normalitzar el nostre petit país i consolidar la nostra cultura, és la raó per la qual els vull retre el meu petit, però sentit, intens homenatge. Que no defalleixin. Que vencin les dificultats, perquè la nostra malme-sa cultura els necessita.



## Campanya de recollida d'aliments

El departament de Serveis Socials Comunitaris de la Mancomunitat Pla de Mallorca, juntament amb el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació i l'Associació d'Amics i Amigues del Poble Saharai de les Illes Balears, associació que té com a objectius principals la sensibilització de la Comunitat Balear envers la problemàtica del poble Saharai, i l'ajuda humanitària als refugiats dels camps de Tindouf (Argèlia) han organitzat la 1ª Caravana per la Pau al Sàhara Occidental. La campanya de recollida als municipis del Pla serà de l'1 al 23 de maig, durant aquestes setmanes es recolliran els aliments següents: - Capses de galetes - Llaunes de tonyina - Llaunes de sardines - etc. Si voleu contribuir a la campanya ho podeu fer duguent aquests aliments al convent de ses monges.

### Entre altres coses vos oferim:

- Venda i reparacions de vehicles nous i usats.
- Mecànica vehicles diesel.
- Electricitat de l'automòbil.

Carrer Forà, 62  
**Telèfon taller: 830108**  
 Telèfon particular: 52 56 68  
 07529 ARIANY

## Un poc de tot

*Secció a càrrec de Biel Tovell*

Au idò! ja hi som una altra vegada i us asseguro que aquesta vegada n'hi haurà per tots els gusts; parlarem del que han tractat aquests dos darrers mesos els diaris damunt el nostre poble, damunt la Mancomunitat i també farem una repassadeta per la tan debatuda i polèmica «llei del sol rústic», pel que han sigut les primeres passes del nou «Hospital de Manacor» i també hi haurà quatre idees damunt el «12 de Setembre» que ens volen imposar com a Diada de les Illes Balears.

### «ARIANY, UN PUEBLO IDEAL EN MALLORCA»

Començaré per aquest reportatge que aparegué a les pàgines centrals de «Última Hora» dia 11 de Març, firmat per Mila Melero i en fotografies de Jaume Morey.

D'entrada, diré que després de llegir-lo vaig quedar com a mal a ple. L'encapçalament no té res a veure en el que es diu a la lletra menuda i perquè ho comproveu, aquí van uns petits extractes del contingut:

«Los lugareños dicen del suyo que es un pueblo ideal. No precisan de otra razón que la que se han venido transmitiendo de generación en generación: A Ariany s'hi viu bé tot l'any. Y punto»

«Ariany existe como pueblo independiente desde 1982 y estan encantados de haberse conocido» Com si fóssim beneïts.

«Antes dependían de Petra y todo era mucho más complicado. Están convencidos de que Ariany es un pueblo ideal, de que la gente es abierta y sencilla, pero con los desconocidos... son huraños, desconfiados, recelosos, de poquísimas palabras y además... no tan felices como pretenden porque, según fuentes bien

informadas, el consumo de tranquilizantes y antidepresivos en la zona es superior a la media habitual en la población rural de la isla»

Aquesta Mila, degué quedar ben a ple. No sé amb qui va topar però pel que a mi respecte, no em sent gens identificat amb el caràcter que ha descrit dels arianyers ja que si ens poden definir d'alguna manera, és en la paraula hospitalitat, però allà ella i les seves conclusions, lo trist és que ens hagi de presentar així davant tots els lectors del diari.

Després fa una mica de descripció dels mitjans de vida i diu que «Ariany tiene el mérito de conseguir que un 25% de su población consiga vivir aun de la tierra y el ganado... Otro 25% que superan los 65 años vive mayoritariamente de las pensiones de jubilación y el resto, en particular mujeres y jóvenes, se desplazan a la costa para atender los servicios turísticos de la temporada»

També fa una mica de comentari damunt la venda de cases a alemanys, insinuant la preocupació de la població i acaba aquest apartat dient: «Sea como sea, el nivel de vida es bueno».

Acte seguit toca el torn al batle, del qual fa un currículum per acabar dient: «Mucho trabajo, ¿no?... Claro que, el secretario del Ayuntamiento, Miquel Riera, está siempre, pendiente de todo» Comentari evitable per complet i marcadament tendenciós.

Per acabar la repassada al poble, fa un comentari dels 5 capellans que hem tengut els quatre darrers anys amb la felicitat actual tant dels vellets com de D. Melcion.

El reportatge va acompanyat d'una

fotografia feta davant l'arc de la plaça de l'església on hi apareixen els quatre personatges que després a una apartat que es diu «¿Quien es quien?» va desgranant:

- **Jaume Taberner**, com a coordinador d'aquesta revista que teniu entre mans, el qual comenta que surt desde 1969 amb una freqüència bimensual i amb l'ajuda de subscripcions, ajudes de la Premsa forana, el CIM i el Govern Balear.

- **Pep Alzamora**, President de l'Associació de Pares d'Alumnes i de la S.D. Ariany. Diu que tenen més «moral que el Alcoyano» ja que van fatal degut a que els bons jugadors s'en van a altres pobles perquè aquí no les podem pagar. Així i tot l'ànim dels qui queden és bo.



Una fotografia del llastimós i vergonyós reportatge que va fer na Mila Melero i que es va publicar al diari "Última Hora"

- **Miquel Julià**, Jutge de Pau



d'Ariany, ha sigut reelegit tres vegades i assegura que aquesta serà la darrera. La seva tasca es limita a l'actualització del registre civil, a alguns actes de conciliació entre veïns i poc més. En 10 any, tan sols ha celebrat dos matrimonis civils.

- **Bartomeu Tous**, metge de capçalera, diu que ho sap tot de tothom i li encanta l'estil tradicional de la gent d'esperar-lo amb una palangana i una tovallola quan fa una visita a domicili o de dur-li presents a la consulta. Afirmar que «la salud de la población es envidiable y los ancianos llegan en muy buenas condiciones a edades muy avanzadas», per lo que no comencen el comentari fet al començament damunt el consum d'antidepressius i tranquilitzants.

I això és tot; el reportatge no està malament, però... això de «huraños, desconfiados, celosos y de pocas palabras»..., no em va agradar gens, així com tampoc lo del consum d'antidepressius i tranquilitzants, a posta dic que em vaig quedar un poc mal a ple, encara que si només lleigies les paraules grosses i veus «Ariany, un pueblo ideal en Mallorca», ho perdones tot i només et quedes amb això i com deia aquell, «Qui mos vol mal que rebenti».

## MINVEN LES CRITIQUES DE L'OPOSICIÓ

En mesos anteriors parlàvem de que l'oposició a l'Ajuntament es movia i donava guerra, però sembla ésser que aquests dos mesos la cosa s'ha calmat ja que llevat d'una denúncia feta damunt la manca de vigilància davant els robatoris que darrerament es duen a terme al poble i una denúncia d'un abocador incontrolat, res més hem vist publicat.

Crec que no m'equivocaré molt si dic que aquest mutis, és degut a què reconeixen l'equivocació al fer la de-

núncia de l'abocador. Pensaven fer mal a UM i no fou així sinó que el mal, si no hi ha remei, és per un particular i per lo que pugui venir darrera.

No es pot parlar per parlar i sinó s'han d'atendre a les conseqüències. I amb això no vull dir que lo denunciat no fos denunciable, però fent-ho als plens municipals, possiblement es podrien arreglar més coses que no fent-ho a través dels diaris que poden aixecar «llebres» hi dur mals resultants. I com que per lo que sia jo tampoc vull aixecar «llebres», no dic res més i pens que ja m'enteneu.

## ARIANY I EL PLA MIRALL

Al darrer ple del mes de març, l'ajuntament aprovà una sèrie de projectes per incloure dins el «Pla Mirall» que pugen a 25 milions. Els projectes, són els següents:

- Rehabilitació, reforma i creació d'un punt verd al pes municipal amb un pressupost de 10 milions.

- Creació, ja era hora, d'una plaça pública a la zona de s'Auberg, prèvia compra d'un solar. N'hi ha dos i un ja és de l'Ajuntament. Aquesta obra té un pressupost de 7 milions.

- Millora de l'enllumenat públic, ja que la xarxa actual té més de 15 anys, amb un pressupost de 4'7 milions.

- Sembrar d'arbres i crear zones ajardinades al poble amb un pressupost de 3 milions.

Al mateix ple, també s'acordà començar les obres de remodelació de la Plaça Major, el mes de setembre.

## LA RECOLLIDA DE FEMS, MES CARA

I tant! L'any passat la quota va ésser de 5.900 ptes. i enguany passarà a 13.350 ptes., o sia 7.450 ptes. més. Aquest augment, és degut a que es té que pagar el servei de la incineradora.

Aquesta puta incineradora! dirà qualcú.

## EL PARE TUGORES A LA GRAN ENCICLOPEDIA DE MALLORCA

Això és el que va aparèixer a la «Gran Enciclopèdia de Mallorca» que publica «Ultima Hora» i «Balears», damunt el nostre país i per altre part gran admirador d'aquesta «Fulla» que teniu entre mans, el Pare Jaume Tugores Mestre.

(Ariany 1924 - Artà 1992) Religios. Obtingué (1946) el títol de practicante en medicina i cirurgia a la Universitat de València. Ingressà (1952) al Tercer Ordre Regular de Sant Francesc i va ésser ordenat (1958). fou sots-director (1960-65) i administrador (1965-74) d'El Heraldo de Cristo. Va ésser procurador provincial de missions (1970-87). Publicà l'opuscle «Prelatura de Huamachuco-Perú» (1976) i articles a «Estudios de Misionología» i «Analecta TOR», entre altres. Pòstumament s'ha publicat part de la seva obra inèdita amb el títol de Glosats (1995).

## GUILLEM FRONTERA, A LA RELACIO DE LES MILLORS OBRES

Per iniciativa del diari «Balears», es va proposar als lectors triar la millor obra literària d'un autor balear del segle XX; la votació es duia a terme mitjançant uns cupons al quals s'hi havien d'apuntar cinc obres, la primera tenia cinc punts, la segona quatre, tres, dos i un.

L'obra guanyadora, fou «Bearn» de Llorenç Villalonga amb un total de 4.357 punts.

El segon lloc, fou per les «Rondalles Mallorquines» de Mossèn Antoni Maria Alcover en 2.129 punts.

El tercer lloc, fou per «La minyona d'un infant orat» de Llorenç Riber en 2.129 punts.

El número total d'obres votades, fou de 260 i cal destacar que entre elles n'hi havia 3 del nostre paísà Guillem:

- «La ruta dels cangurs» al lloc 79 i 22 punts.

- «Un cor massa madur» al lloc 131 i 7 punts

- «Imatge del paradís» al lloc 198 i 2 punts

Hi noto a faltar «Els carnisers» amb la qual va obtenir el Premi Ciutat de Palma i que per mèrits propis toca estar dins aquesta relació, però això fou el que votaren els lectors i per tant mereix tot el respecte.

## 5000 SIGNATURES RECLAMEN UN INSTITUT PEL PLA

El passat 17 d'Abril, una representació de pares d'alumnes dels 14 municipis del Pla, es varen entrevistar amb el President del Govern Balear Jaume Mates, en la finalitat de reivindicar un institut pels pobles del Pla i que s'ubicaria a Sineu.

En l'actualitat, hi ha prop de 600 alumnes entre els 14 pobles que estan repartits entre 9 instituts diferents, lo que ha provocat aquesta protesta per part dels pares.

Les reivindicacions, començaren l'any 87; des d'aleshores, les APA's reclamen un Institut. L'any 1995, el MEC va donar el vist i plau perquè s'ubicàs a l'entrada de Sineu, però degut al retall pressupostari del 96, aquest institut quedà enlaire.

Però ara, sembla que la cosa va en serio i no pensen aturar-se fins aconseguir un compromís. Per començar, Jaume Matas es va comprometre a estudiar y comprovar la tramitació de la construcció però com que ja diuen que «gat escaldat d'aigua freda tem», els pares no

s'aturen aquí i el passat 30 d'abril un milenar d'alumnes firmaren una carta reclamant la construcció del polèmic institut i l'enviaren al Ministeri d'Educació i Cultura a l'atenció del director provincial Francesc Romero, amb qui s'entrevistarà una representació dels mateixos el dilluns 5 de Maig.

Els pares estan un poc decebuts ja que opinen que des del Ministeri es fan parts i quarts i construeixen tan sols allà on hi ha doblers, com ha sigut el cas recent de Pollença, mentre que en tot el Pla no hi ha ni un centre en condicions de rebre els prop de 600 alumnes.

Pendants de saber els resultats de les entrevistes, cal significar que el representant del MEC a les Balears, Sr. Romero, va dir que quan el Govern Balear es faci càrrec de les competències d'Educació, a principis de l'any 98, hi ha tres instituts prioritaris de construcció, el de Marratxí, l'Arenal i Sineu.

Es de suposar, per tant, que un cop arribin les competències, el Sr. Romero tindrà en compte aquestes prioritats i el problema que patim en l'actualitat, passi a millor vida.

## «BALEARES» JA SON LES ILLES BALEARS

Com recordareu, al número de Setembre-Octubre/96, publicàrem que el nostre batle, juntament amb Pilar Ferrer (PP) i Damià Pons (PSOE) proposaren el passat 10 de Setembre al Congrés de Diputats, que «Las Baleares» passassin a denominar-se Illes Balears. Doncs bé, aquesta petició ha fet efecte i per la llei 13/1997 de 25 d'abril, ja som oficialment Illes Balears.

A partir d'ara, les matrícules dels cotxes ja no serà PM sinó que serà IB. Aquesta serà una de les primeres conseqüències.

## INAUGURAT L'HOSPITAL DE MANACOR

El passat 28 d'Abril, es dugué a terme la inauguració del tan debatut i desitjat hospital de Manacor per part del Ministre de Sanitat, José Manuel



Mapa escolar de Mallorca (Diari de Balears)

Romay Beccaria, amb l'assistència del president d'Insalud, Alberto Núñez Feijoo, el President del Govern Balear, Jaume Matas, la delegada de Govern, Catalina Cirer i el director regional d'Insalud, Bartomeu Cabrer. El Bisbe Teodor Beda, el va beneir.

Però si l'acte oficial fou el dia 28, el primer dia en que es varen atendre malalts fou el dimarts dia 1 d'Abril quan es varen obrir les portes en 120 empleats. Com a curiositat, el primer malalt fou José Ruiz Aguilera, de 44 anys, venedor de loteria i resident a Porto Cristo; entrà a les 17 hores amb problemes cardíacs.

Per altra part, el servei d'urgències,

es va obrir el dia 15 i des del primer dia ja es trobaren desbordats, ja que la previsió estava en atendre 60 visites diàries i el primer diumenge ja passaren les 80, provocant retards de 4 i 5 hores amb els nervis i comentaris pertinents.

Ara, deixem que comenci a funcionar i poc a poc ens n'adonarem del gran èxit aconseguit per la nostra comarca amb la construcció d'aquest hospital i vull acabar recordant el que va recordar la batllessa de Manacor, Catalina Sureda, al llarg de la seva locució: La impressionant manifestació duita a terme per part de tota la part forana a Palma el 31 d'octubre de 1987 i que fou l'inici d'aquest hospital que a hores

d'ara ja es una realitat.

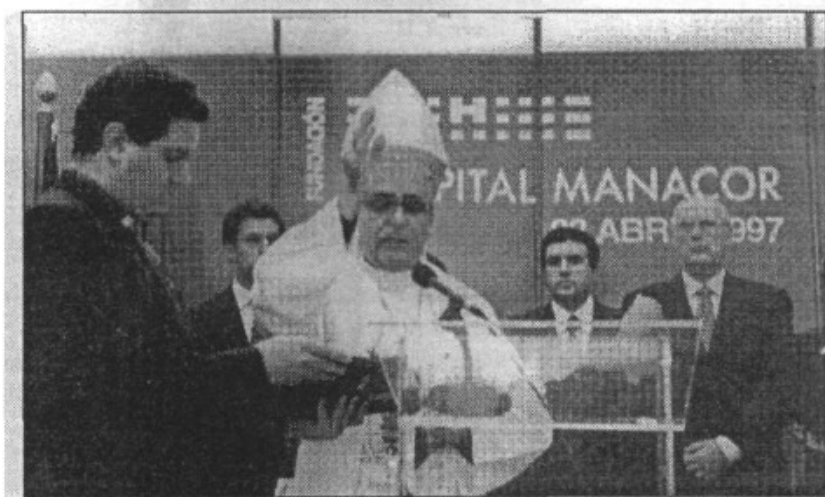
## LLEI DEL SOL RUSTIC

Tenia intenció de parlar un poc d'aquest tema, per us seré sincer i us diré que n'estic fet un lio. Entre Pacte de Progrés (No estaria gens malament que comencessin a canviar de nom), i Govern Balear, s'estan ficant en un embolic que no sé com acabarà.

Uns preparen una llei, els altres se n'enteren i n'anticipen una altra. Uns diuen 14.000 metres por poder construir, els altres 7.000 i ni ells mateixos saben el que volen, aquí l'únic que compte, no és el particular que té es seu trocet de terra, aquí el que compte, és quedar per damunt l'altre i si es possible humiliar-lo. Després ens queixam si venen els alemanys, que a hores d'ara són els que tenen duros i en poden comprar no 14.000, sinó 140.000 i s'ho fan tot seu.

Quina comandera que hi ha pel món i no se n'adonen que entre tots ho fem tot. Tothom té dret a opinar, tothom té dret a fer i desfer i així anam.

Un consell, si teniu un trocet de terra o una clova i pensau fer-vos-hi una caseta, pensau-ho dues vegades o més ben dit, anau a demanar permís a l'Ajuntament perquè sinó us la jugau i com que lo més provable és que no tengueu el terreny suficient, ja podeu començar a fer la bona als veïnats de davant, darrera, dreta i esquerra i així a lo millor aconseguiu els metres exigits. Si així tampoc us basta o els diners no us són suficients, mirau de trobar un alemany. Tots els qui protesten de que aviat tot serà d'alemanys, ho fan perquè no n'han tingut cap que s'hagi presentat amb el doble de diners de lo que hauria imaginat treure d'una caseta o trocet de terra. Les utopies i els ideals, dins un món completament materialitzat com l'actual, han passat, per desgràcia, a millor vida.





## DIA 12 DE SETEMBRE, COM A DIADA DE MALLORCA, NO

D'entrada, he de confessar que d'història sé lo que vaig aprendre a l'escola i després lo que mogut per la meva curiositat històrica-folclòrica, he anat llegit al llarg de la meua vida, o sia que possiblement no soc la persona més indicada per opinar, però i sense més preàmbuls, dic que s'està a punt de cometre una aberració històrica: Proclamar dia 12 de setembre «Diada de Mallorca». Per tan transcendental conclusió, s'han unit PP (govern central), PSOE (govern central) EU (govern central) i UM (Crec que no saben d'on són ni a on volen anar).

Dia 12 de Setembre de 1276, el rei Jaume II jurà el llibre de Franqueses i Privilegis del Regne de Mallorca. Aquest dia, també es vol commemorar la coronació de Jaume II com a primer monarca del Regne Independent de Mallorca encara que els historiadors no es posen d'acord en que fos precisament un 12 de setembre tal coronació.

El llibre de Franqueses i Privilegis,

és un conjunt de còdexs i manuscrits que contenen documentació pertanyent a tots els monarques de Mallorca així com de diverses autoritats civils i eclesiàstiques. Aquest llibre, suposa el reconeixement dels illencs com a ciutadans de l'època amb els seus privilegis i llibertats.

Encara, que data important i digne de tenir en compte, és molt trist que per desconeixements històrics, per interessos creats o per afany de protagonisme, a l'hora de pensar en un dia que ens uneixi a tots els mallorquins a celebrar la nostra identitat com a poble, hàgim passat per damunt la vertadera data que va canviar la nostra història: DIA 31 DE DESEMBRE DEL L'ANY 1229, dia en què el Rei En Jaume I va entrar juntament amb les seves tropes a Palma conquerint-la als musulmans.

Que més dona si fou un fet de sang!. Amb el Rei En Jaume, entrà la llengua que encara ara empram, entraren els noms i llinatges que encara ara tenim, entraren uns costums que poc a poc han anat arrelant entre nosaltres, va entrar la religió, i va ésser en una paraula, l'origen de l'actual poble mallorquí.

Crec que és de justícia reivindicar el 31 de Desembre, dia que ja es celebra a Palma fa temps, encara que només sia a nivell institucional, en l'anomenada «Festa de s'Estandard».

Precisament aquesta celebració a Palma, és la que fa que no es triï dia 31, ja que diuen els il·luminats que aquest dia només és una festa palmessana i no volen llevar protagonisme al batle.

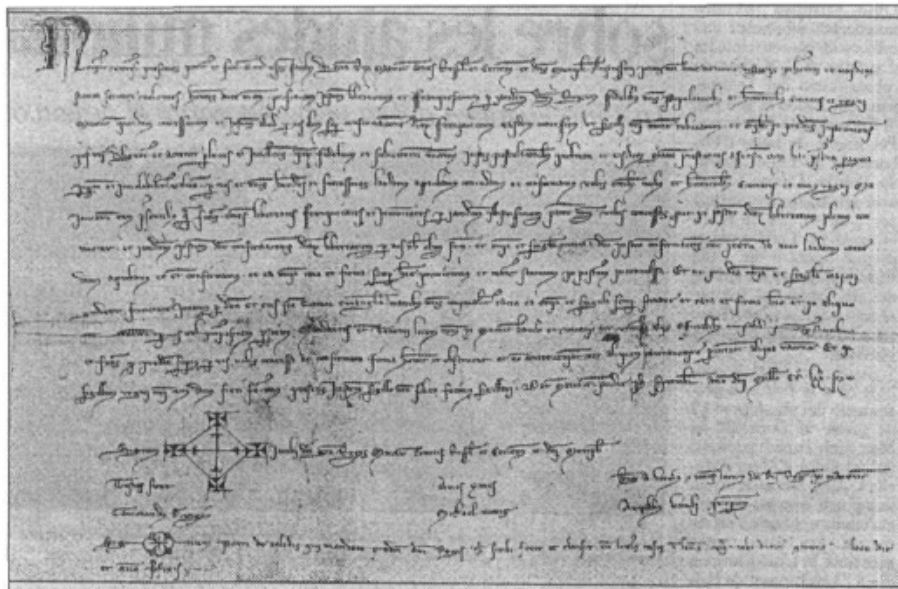
Als mateixos il·luminats, que defensen la teoria de festa palmessana, els animaria a que repassessin un poc la història i veurien que la part forana va prendre forma a rel de la conquesta i fou així que va haver-hi el Repartiment de les terres: Una part al Rei i l'altre als senyors que l'acompanyaren en la Conquesta (Comte d'Empúries, Gastó de Montcada, Nuño Sanç i Bisbe de Barcelona).

L'Alqueria d'Ariany, que estava al districte musulmà de Jijnau-Bitrah, va tocar al Rei En Jaume qui tot seguit la va donar a Bartomeu d'Aulona, tenint una extensió de 8 jovades equivalents a 128 quarterades, segons dades del Llibre del Repartiment.

Crec que és ridícul, de desconeixement històric i un gran error deixar inventar aquesta diada i lo més trist, és que forces que en teoria haurien de lluitar perquè fos el 31 enlloc del 12, fessin mutis. On està O.C.B? O només serveix per organitzar Correllengües i Acampallengües?. On està L'U.I.B?. On està la premsa? tan sols el diari Balears se n'ha fet ressò i ha intentat posar un poc de llum dins tanta foscor.

I una altra cosa. A què venen darrerament aquestes ganes d'inventar? No en tenim una? Idè aprofitau-la. I ara vendran els problemes per omplir el dia: homenatges, fills il·lustres, misses, processons, carreres de cavalls, concursos de fona, exposicions, focs artificials, concerts..... Déu meu!!!

Una Diada, ha de sortir del cor, no dels despatxos, sinó, serà una diada sense sentit, morta.



Document on Jaume II jura la Carta de Franqueses el 12 de setembre de 1276. (Diari de Balears)



I ja per acabar, que tanmateix ningú em farà cas, suggeriria als inventors un altre invent perquè darrerament pareix que va d'això, s'inventen himne (La Balanguera), s'inventen Diada (12 de setembre). Ara que ja ho heu aconseguit, posaria fil a l'agulla per canviar el nom de Palma. Fa uns anys els «cultures» l'anomenaven per Ciutat.

Començau la creuada, possiblement «Sa plataforma de sa llengo Baleà» també us recolzarà.

Polítics! Feis pena.

I per aquesta vegada res més, acabaré donant l'enhorabona als organitzadors del Trofeu Pasqua Ariany de bicicletes perquè sinó llavoncs s'enfaden en jo. Per cert, convé seguir al guanyador d'enguany, el margalidà Toni Tauler. Actualment corr per un l'equip vila Rojas de Granada però segons tenc entès ja hi ha un equip estranger de campanilles que l'està seguint.



## Ariany a Internet

*El nostre poble surt a Internet, hi surt lo que a continuació reproduïm. L'adreça per entrar-hi és: <http://www.balears.com/arianyes.htm>*

### Descripció

Municipio situado al Este de la isla, que con una extensión de 2.390 hec y una población de 839 habitantes, tiene una densidad de 28'4 h/km2. Destacan las posesiones de ses Comunes, sa Cabaneta, Son Boscà, Son Nigorra y Son Guillot. Su origen etimológico es desconocido.

### Historia

La prehistoria del municipio está documentada por el yacimiento de sa Canova, cueva natural donde se hallaron restos de entierros pre-talayóticos. El descubrimiento de esta cueva y particularmente de la cerámica que formaba parte de los utensilios funerarios, fue de gran importancia para el estudio y conocimiento del pre-talayótico mallorquín. En época islámica, probablemente formaba parte

del juz'Yiynau-Bitra. En el Reparto de Mallorca, aparece la alquería Arian. Ariany se segregó de Petra el 29 de Julio de 1982.

### Economía

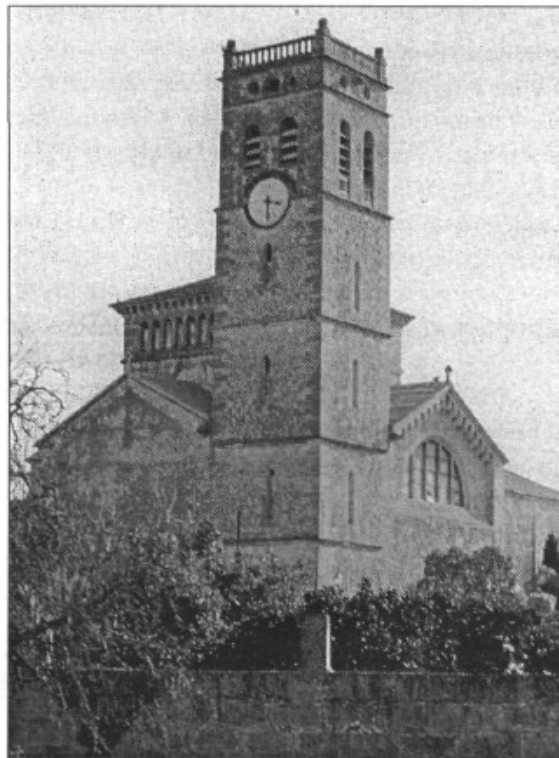
Continúa vigente la actividad agrícola y ganadera. El cultivo se dedica a cereales, principalmente cebada y trigo. En cuanto a árboles frutales, destacan almendros, higueras y, con notanta importancia, viña y aceituneros. En ganadería, ganado ovino y cerdos. Visitas de interés: Iglesia Parroquial y Talaiot "d'en Manera".

Fiestas: 29 Julio (segregación) y 28 Agosto (Ntra. Sra. de Atocha)

Mercado: Jueves.

Excursión a pie: Es Pujol.

*I això és sa poca informació que hi ha, hi ha un parell d'errades que els responsable d'això podria corregir, sobretot en dades i festes. També hi surt la fotografia que ilustra el peu d'aquesta pàgina.*



## Entrevista a Esperança López Tortosa, directora de l'Institut de Santa Margalida.

*Aquesta entrevista va sortir publicada a la revista de Santa Margalida i està feta pel company Rafel Bordoy.*

Esperança, la directora de l'Institut d'Ensenyança Secundària a Santa Margalida va néixer a Palma, però des de fa cinc mesos, més o manco, té sobre les seves espatlles la responsabilitat de l'educació dels joves d'uns quants pobles, entre ells els d'Ariany. La intenció és la de donar una ullada a la marxa de l'Institut en els seus inicis.

### - Quants de cursos engloba l'Institut?

Tenim catorze cursos, dos més dels que s'havia calculat en un principi, l'edifici d'ESO estava previst per a 12 unitats, però ens hem vists obligats, amb els permisos pertinents, a fer un curs més de cada nivell degut a l'excés d'alumnes, esperem que l'any que ve poguem tenir el nombre de professors adequat als 400 alumnes que tenim.

### - Quants de professors hi ha actualment?

Som una trentena, però aquest és el principal problema que tenim en el centre, que no hi ha un professorat estable, sols quatre de primer cicle i quatre de segon cicle, dels actuals, tenim la plaça assegurada per al curs vinent i això entra una gran dificultat, degut a que t'obliga a tornar a començar tot de bell nou a cada inici de curs.

### - Quin és el personal no docent?

També és insuficient, tenim dues dones per fer la neteja i, donades les dimensions del Centre, elles fan el que poden, esperem que l'any que ve es solucioni aquest tema, després hi ha un administratiu i dos porters.

### - Com valoraries aquests cinc mesos de funcionament de l'Insti-

tut?

Jo crec que positivament, sabem que hi ha coses que fallen, com per tot però hi ha una gran il·lusió per millorar i tirar endavant, hi ha dies que és molt dur i tenim molta feina, tenint en compte que parlem d'un centre nou i en plena reforma de l'ensenyament, a més, hi ha dues terceres parts dels professors pels quals aquest és el seu primer lloc de feina, és a dir, sense experiència, no vol dir que això sigui negatiu perquè supleixen la manca d'experiència amb il·lusió, ganes de fer feina i joventut i això és molt més desitjable que no tenir gent experimentada però cansada i rutinària. M'agradaria poder comptar el curs que ve amb el mateix professorat, però això és gairebé impossible, donat l'actual sistema.

### - I parlant de la infraestructura?

En aquest terreny també hem tengut problemes, començant per unes famoses goteres i seguint per altres inconvenients que presenta un edifici que, vist de fora, sembla molt bonic però que a la pràctica ens trobam amb coses que no són funcionals, posem per cas una escala de fusta, sobre la qual les passes ressonen i augmenta considerablement el nivell de renou. I cosetes per l'estil.

### - I altre tipus de problemes, amb l'alumnat, els pares...?

Bé, sempre hi ha problemes, però principalment destacaria la manca de motivació, un nivell escolar prou baix per part dels alumnes i conductes en certa forma de gamberrisme o de vandalisme gratuït. I si ens hem trobat amb



qualque problema concret hem parlat amb els pares i hem mirat de trobar-li solució. Així que principalment trobam una manca d'educació escolar i cívica i una manca de normes de conducta de respecte i convivència.

### - Com són les relacions amb l'APA?

Jo diria que molt bones, hi ha una bona col·laboració i un bon enteniment per ambdues parts. Estam començant, s'ha format el Consell Escolar i pot ser manca que cristal·litzi en coses concretes però la relació és bona i esperançadora.

### - I les relacions amb els poders locals?

Molt bé, no tinc cap tipus de queixa, ans al contrari, hem tengut total l'ajuda i col·laboració possibles de part de l'ajuntament, sobretot al principi, quan més ho necessitàvem i actualment que estam intentant muntar la biblioteca s'ens ha brindat la col·laboració de la

**"principalment trobam una manca d'educació escolar i cívica i una manca de normes de conducta de respecte i convivència."**

biblioteca de Santa Margalida i dels serveis de l'àrea de cultura que ens ajuden quan els necessitam, cosa que volem agrair profundament.

### **- Com està l'institut en el tema de la nostra llengua?**

Encara s'han de fer unes enquestes encaminades a elaborar el projecte lingüístic, però la meua impressió la diré posant per exemple que jo tenc nins de quart que no saben ni llegir ni escriure en castellà, sé que hi ha altres cursos on la proporció és diferent, però puc dir que quasi tot es fa en català. Jo pens que el que hem d'intentar és que al finalitzar l'escolarització, tothom sigui bilingüe, amb un domini del castellà i el català per igual. Jo som castellà parlant i he lluitat tota la meua vida per la normalització del català, però consider que s'ha de donar igual tractament a les dues llengües i aprofitar la riquesa que pot proporcionar, no sol el bilingüisme, sinó el multilingüisme. Crec que s'ha d'aprofundir en el domini de les dues llengües i aprofitar la capacitat que tenen els nins per poder aprendre el que desitgin.

### **- Parlem sobre el problema del gabberrisme, el patiu aquí?**

Ah sí! aquest és un problema greu, és el nostre principal problema, i ens agradaria conèixer les arrels perquè tens unes teories però veus la realitat i no trobes problemes familiars, ni econòmics, els pares són persones ben normals, educades i encantadores, hi pot haver casos que sí que hi ha un fons de problemes familiars. Però en general veus aquesta degradació de la convivència, aquest afany de destruir sense motiu, aquí ens han espanyat les portes, els banys, els pals dels bàsquet, etc. I el més greu és que no hi trobes

explicació, analitza els casos un per un i encara romans més desconcertat. Un per un semblen incapaços però després arropats per la massa tenen un comportament inqualificable.

### **- A l'institut a més heu sofert el cas dels quintos?**

Efectivament, l'altre dia es presentaren al centre i jo en un principi pensava que venien per fer festa i vaig tenir la intenció de fer sortir els al·lots al pati per passar una estona agradable. En lloc d'això començaren a amollar coets, tirar ous embrutants per tot arreu, allò semblava més una guerra que no una festa, a més alguns d'ells anaven gats amb la botella amb la mà... Alguna gent va sentir pànic davant un vandalisme que no sembla tenir cap classe de justificació. Algú m'havia parlat del tema dels quintos, però vaig pensar que exageraven, ara veig que no era així. Això són actituds que no es poden consentir i molt menys disculpar, el que realment em preocupa és que qualcú pensi que això és una manera de divertir-se. Després ells mateixos reconegueren el que havien fet malament, això, essent positiu, no és en cap manera justificant.

### **- Té l'institut problemes de violència?**

Hi pot haver qualche brega, però violència en el sentit com la que ens mostren alguns programes de televisió, pens que no, més que altra cosa és que molts són, com ho diria? «brutos», pot ser no sigui la paraula exacta però crec que s'entendrà el que vull dir. Sense més ni menys algú dóna una potada a una porta i la se carrega, després diuen



**"Un per un semblen incapaços però després arropats per la massa tenen un comportament inqualificable."**

que no ho volien fer. Intentam fer feina amb els tutors en aquest terreny, reflexionar amb els al·lots i coses així però no és un tema fàcil.

### **- I problemes de drogues?**

Jo en principi diria que no, és un tema molt delicat i que cal anar-hi molt alerta, nosaltres no hem detectat casos, però sí que aplicam programes de prevenció. El que si pens que hi ha per part dels pares i dels professors és temor i això pot causar alarma en certs moments. Aquí és un institut que està obert i algunes situacions són difícils de controlar. Sembla però que no hi ha massa conflictes veig més preocupant i més a prop el tema dels quintos o de la brutalitat.

### **- Quins objectius tens marcats?**

Bé, a vegades el dia a dia no et dóna

**"aquest afany de destruir sense motiu, aquí ens han espanyat les portes, els banys, els pals dels bàsquet, etc. I el més greu és que no hi trobes explicació"**



temps per planificar el futur, però tenim molta il·lusió per anar millorant, ara estam engrescats en el muntatge de la biblioteca, que consideram molt necessari i bàsic per el funcionament del centre, volem que sigui una biblioteca que tenguí el que és adequat a l'ensenyament que impartim, i que estigui dotada dels avenços tècnics que cal tenir, ordinadors, CD ROM... A més, també intentam elaborar un reglament interior del centre, el projecte educatiu... però per fer això necessitam conèixer abans quina classe de centre i quina classe d'alumnat tenim i ara estam a l'etapa de la recerca de dades. Amb una paraula, anam fent feina per millorar.

**- Vols demanar o manifestar qualque cosa?**

Voldria demanar un poc de paciència de cara a la nostra actuació i donar les gràcies, tant a l'APA com a l'Ajuntament, per la seva col·laboració i que aquí estam per fer feina i per donar un bon ensenyament als joves d'aquesta comarca.

Sens dubte podem tenir ara una visió de l'Institut que ens el faci sentir més proper i ens impliqui, una mica més, en la feina d'educar els nostres fills, al costat dels professors.

## PER QUÈ TORNAREM SORTIR AL CARRER

Per tercer any consecutiu, milers i milers de ciutadans de les Illes Balears tornarem a omplir els carrers de Palma en arribar el mes de maig, tots plegats i amb una sola veu, per ajudar a salvar la llengua, construir el país i reclamar el reconeixement dels drets que com a poble ens corresponen.

És necessari tornar sortir al carrer per defensar a l'uníson una política lingüística decidida amb cara i ulls, per part del Govern Balear, màxim responsable polític de la qüestió, que ajudi de bon de veres a promoure la llengua catalana, pròpia del nostre país pluriinsular, i eviti el seu empobriment i pràctica desaparició de l'ús general i parlat, perill tan real i no gens teòric a mig termini. Per això es necessita un Decret de mínims a l'escola que assegurí almenys en una primera fase la impartició real i consolidada d'un 50% de matèries en la llengua pròpia de les Balears, i que tots els alumnes de les Balears acabin el període d'escolarització obligatòria, amb un vertader ple domini, oral i escrit, del català tant com del castellà.

És necessari tornar sortir al carrer per defensar la nostra identitat específica, plural i integradora, però vertebrada entorn de l'eix històric, cultural i lingüístic que ens ha configurat com a poble durant més de tres quartes parts del segon mil·lenni.

És necessari tornar a sortir al carrer per reclamar tots els drets de les illes Balears com a nacionalitat històrica, amb peu d'igualtat amb els pobles més avançats d'Hispania i d'Europa, així com l'adequada compensació deguda al fet insular, que ens separa dels grans centres culturals i econòmics del nostre Continent i ens impedeix gaudir directament dels seus grans serveis i infraestructures de tota casta.

Per tot això convidam tots els ciutadans de Mallorca a sortir al carrer i estibar el Born de Palma amb nosaltres dia 17 de maig i fer pinya cívica i moral per mostrar ben a les clares que som un vertader poble, que sabem allò que volem i necessitam i que no afluixarem gens ni mica a aconseguir-ho.

## Informació als donants de sang d'Ariany

**Llorenç Mestre i Francisca Moragues**

El dia 2 de maig va venir la Unitat Mòbil de la Germandat de Donants de Sang de Balears per procedir a les extraccions dels donants d'Ariany. Varen venir 28 persones a donar sang, de les quals 7 no en pogueren donar per diferents motius, per tant hi va haver 21 donacions, i un donant nou, lo qual és motiu d'alegria veure que la joventut s'anima a la solidaritat amb el pròxim.

En nom dels malalts que es poden beneficiar amb la "vida" que els donants d'Ariany les han proporcionat, la Germandat de Donants us dona les gràcies, ja que la seva labor és que no

falti sang per el qui la necessita.

Vos emplaçam a la pròxima donació que serà passat l'estiu.

Una abraçada.



## Diada de nova planta

*Joan Melià, filòleg. Publicat al Diari de Balears.*

La discussió provocada per la declaració del dia 12 de setembre com a Diada de Mallorca és molt més que un simple debat sobre la conveniència d'una data o d'una altra.

En les societats sòlides pot ser salutable revisar de tant en tant els propis mites, qüestionar-los, fer-ne noves lectures; encara que això poques vegades té més transcendència que la simple discussió entre erudits o ideòlegs. En societats a mig fer (o a mig desfer, com Mallorca) intentar erosionar les poques coses sòlides que hi ha, encara que sigui en el terreny de la simbologia, no és més que una empenta contra la consolidació o a favor de la desfeta.

Mentre que hi ha societats que intenten legitimar-se fabricant símbols i tradicions, disfressats o no d'antiguitat, una part dels polítics mallorquins sembla que intenten destruir els que tenim o, com a mínim, substituir-los per altres de nous, més o menys arbitraris. S'han volgut inventar banderes, himnes, ara festivitats i, qui sap, si un dia d'aquests, els mateixos, voldran inventar-se llengües, esbucant tot el que s'ha anat construint fins ara.

La simbologia col·lectiva arrela, s'enforteix i es consolida amb el temps; o, amb paraules, d'Alcover «... la soca més s'enfila com més endins pot arrelar». Com més arrelats en la tradició estan els símbols, més difícil és que esdeveniments conjunturals els esborrin. Desfer els camins fets fins ara en aquest sentit i voler establir nous símbols per reemplaçar-ne d'antics, no és més que debilitar els referents col·lectius dels mallorquins, tan necessitats de reforç. I això només pot interessar els qui destigen que el sentiment de

poble dels mallorquins sigui feble, com acabat d'inventar, artificial, sense tradició. No és casual que a l'elecció del 12 de setembre s'hi hagi adherit entusiasta el sector més visceralment antimallorquí, el gonellisme espanyolista. No es tracta de discutir els aspectes del 12 de setembre que podrien justificar la seva elecció com a diada de Mallorca, si no n'hi hagués cap altra. Es tracta d'assegurar la continuïtat del 31 de desembre, la festa d'aquestes característiques més antiga d'Europa.

No crec errar-me gaire si dic que són pocs, si n'hi ha, els partidaris del 31 de desembre que enalteixin el fet d'armes. El 31 de desembre de 1229, no ho dubtem, ha tengut molta més transcendència que el 12 de setembre de 1276 en la formació de la societat mallorquina que hem heretat; senzillament, n'és l'inici. I això és el que se celebra. El 31 de desembre de 1229 és la data de referència de la memòria col·lectiva, dels llibres d'història... i no sols amb relació a Palma, sinó a tot Mallorca.

I això mateix passa amb Jaume I, tan clarament identificat que en la tradició popular no necessita ordinal i és el rei En Jaume.

Per alguns polítics, qüestionar el 31 de desembre és una conscient manera de debilitar la simbologia mallorquina. Per altres, però, és no voler acceptar uns símbols tradicionals que el moviment nacionalista de Mallorca ha sabut potenciar; és la necessitat de no aparenar que van a remolc, encara que



**Es tracta  
d'assegurar la  
continuïtat del 31 de  
desembre, la festa  
d'aquestes  
característiques més  
antiga d'Europa.**

això impliqui desentendre's dels perjudicis que a la llarga poden provocar a la nostra societat. Si el nacionalisme a Mallorca fos tan irracional com ells voldrien i proposàs l'11 de setembre de diada i els segadors d'himne, els mateixos que ara s'hi oposen es convertirien en acèrrims defensors del 31 de desembre i de La Balanguera.

Esperem que, si els qui en són responsables no ho reconsideren, la poca solidesa de la proposta faci que el 31 de desembre continuï essent recordat pels mallorquins quan ja no se celebri el 13 de setembre (o és el 12?).

**No és casual que a l'elecció del 12 de setembre s'hi hagi adherit entusiasta el sector més visceralment antimallorquí, el gonellisme espanyolista.**

## 50 preguntes a

- 1.- Nom i llinatges**  
Francisca Moragues Vanrell
- 2.- Malnom**  
Moragues
- 3.- Edat**  
50 anys
- 4.- Professi6**  
Auxiliari d'infermeria
- 5.- Un Hobby**  
El cinema
- 6.- Llegeixes qualche diari o revista? Quins?**  
"Última Hora", Balears, "Diario de Mallorca", "Muy Interesante", Sa Fulleta.
- 7.- Un personatge hist6ric. Per qu6 aquest?**  
Jesucrist.
- 8.- Un personatge actual. Per qu6 aquest?**  
Teresa de Calcuta, admir la seva capacitat per donar-se als m6s necessitats i pobres.
- 9.- Amb qui t'agradaria passar un dia complet? Per qu6?**  
Amb la Mare Teresa, per aprendre d'ella.
- 10.- Tens algun 6dol? Qui? Qu6 admires d'ell/a?**  
No en tenc.
- 11.- El Madrid o el Barça? Per qu6?**  
El futbol no m'interessa.
- 12.- Quina llengua, català o castellà? Per qu6?**  
Hem de cultivar tot el que poguem les dues llengües oficials que tenim, sense menysprear a cap.
- 13.- Un/a cantant. Qu6 t'agrada d'ell/a?**  
Maria del Mar Bonet, perquè té una veu única.
- 14 Un actor. Qu6 t'agrada d'ell?**  
Al Pacino, lo bé que interpreta diferents papers.
- 15.- Una actriu. Qu6 t'agrada d'ella?**  
Bety Davis. Era una actriu amb molta força interpretativa.
- 16.- Un esportista. Per qu6 aquest?**  
Carles Moyà, perquè és mallorquí i li hem de donar suport.
- 17.- Un fet hist6ric. Per qu6 aquest fet i no un altre?**  
La independència del poble d'Ariany del poble de Petra.
- 18.- Un bon record**  
El naixement dels meus fills
- 19.- Un mal record**  
La pèrdua de familiars i persones estimades.
- 20.- Quin país o ciutat t'agradaria visitar? Per qu6?**  
Jerusalem i Terra Santa, per trepitjar allà on es va fundar l'Església.
- 21.- Aniries a sa Lluna? Per qu6?**  
Això és una cosa que m'és indiferent.
- 22.- Creus en el més enllà? Per qu6?**  
Sí hi crec. No pot acabar tot en aquest món.
- 23.- Hi ha Cel i Infern? Per qu6 penses així?**  
Crec que el cel i l'infern estan en aquest món, segons el que et toca viure i les teves circumstàncies.
- 24.- Creus que hi ha vida a altres mons? Per qu6?**  
Pot ser. Tant d'univers infinit només per nosaltres és massa.
- 25.- Qu6 penses de les drogues?**  
Que són un infern per el que pateix aquesta plaga, les seves famílies i el seu entorn.
- 26.- I de l'avortament?**  
És un crim matar una nova vida. No tenim dret a fer-ho.
- 27.- Una flor**  
La rosa
- 28.- Un arbre**  
Una olivera
- 29.- Un plat de cuina**  
Qualsevol plat ben preparat i ben presentat
- 30.- Una postre**  
La fruita
- 31.- Una beguda**  
L'aigua.
- 32.- Una dansa**  
El ballet clàssic
- 33.- Una cançó**  
N'hi ha moltes, m'encanta la música.
- 34.- Un fet inoblidable**  
El naixement del meu nét. Fou emocionant.



**35.- Una pel·lícula**  
"Casablanca"

**36.- Un esport**  
Caminar.

**37.- T'agrada viure a Ariany. Per què?**

M'agrada molt, et sents molt bé per la tranquil·litat i per la gent bona i noble que hi ha.

**38.- Si no visquessis a Ariany, a quin poble t'agradaria viure? Per què?**

Visc a Palma i m'agrada, però necessit venir a recargar les piles al poble.

**39.- Què és lo que més t'agrada d'Ariany? Per què?**

La tranquil·litat i la gent.

**40.- Lo que menys. Per què?**

Jo estimo Ariany amb tots els seus defectes.

**41.- Si tú poguessis, què canviaries del nostre poble? Per què?**

No canviaria res. Però animaria a la gent a que fes més coses per el poble.

**42.- Per tú, qui creus que ha estat**

**la persona més important en tota la història d'Ariany? Per què?**

En Toni Batle, ha aconseguit moltes coses per el poble, des d'aquí li vull donar les gràcies.

**43.- Com veus el futur d'Ariany?**

El futur serà així com nosaltres volguem que sigui.

**44.- Quina qualitat admires més de la persona?**

La sinceritat i l'espontaneïtat.

**45.- Quin defecte creus el pitjor?**

La hipocresia.

**46.- Què és lo que més t'hauria agradat ésser dins aquesta vida, parlant de professió? Per què?**

Metge

**47.- Què és lo que manco t'hauria agradat ésser? Per què?**

Paràsit (gent que viu de l'esforç del demés)

**48.- Si no fossis qui ets, qui t'agradaria ésser? Per què?**

M'agrada així com som. Si no m'estim jo, qui m'estimarà?

**49.- Si tenguessis una vara màgica i et concedís 3 desitjos, què demanaries? Per què?**

Salu, salut, salut

**50.- Una despedida**  
Fins sempre.

## El plaer de beure

**Frances Grimalt**

### Flor de maig Negre 1991

La denominació d'origen Tarragona, subzona Falset, no vol quedar allunyada de la seva germana i veïnada zona del Priorat en l'elaboració de vins de qualitat molt interessant, fet que demostren vins com el Flor de Maig, elaborat a la cooperativa de Capçanes.

En moltes ocasions, parlar de vins elaborats a cooperatives era sinònim de vins vulgars que es comercialitzaven a la menuda. Flor de Maig representa l'esforç que moltes cooperatives realitzen actualment per millorar els seus vins i elevar-los a cotes altes, que fins fa poc semblaven una utopia.

El vi en qüestió ha estat vinificat a partir de la varietat de moda, el Cabernet Sauvignon. Aquesta Flor de Maig va romandre durant tres mesos en bóta nova i nou mesos en bóta vella. El resultat final és un vi de color robí amb tons teula, en el qual es detecten, a primer cop olfactiu, unes notes de bona criança; en boca és tànic i equilibrat, amb un final elegant amb records de fruita madura.

Preu aproximat: 1.000 ptes.

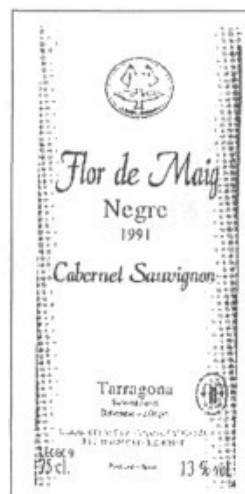
Cooperativa Agrícola Capçanes

C/ Pau Casals, 33

43776 Capçanes (Tarragona)

Tel.: 977- 17 83 19. Fax: 977- 17 81

53



## Targeta Moneder

### La targeta de cada dia



**"la Caixa"**  
CAIXA D'ESTIMAMENTS ECONÒMICS  
DE BARCELONA

## DEFUNCIONS



Dia 7 d'abril ens va deixar n'Antònia Ribot Zuzama (Cartera), era fadrina i tenia 92 anys.

Descansi en pau.

## NOCES



Dia 1 de març es varen casar en Pedro Capó Sansó i na Maria Magdalena Pascual Curient.

Dia 12 d'abril es varen casar en Toni Ferrer Ribot i n'Antònia Rigo Gomila.

Enhorabona a les dues parelles.

## NOCES D'OR



Dia 20 d'abril celebraren els 50 anys de casats en Miquel Ramis i na Francisca Alzamora.

Enhorabona.

## NAIXEMENTS

Dia 29 de març va néixer na Maria Inés Bauzà Mestre, filla de Sebastià i Pràxedes.

Dia 14 d'abril van néixer na Maria del Mar Ramis Caldentey, filla de Sebastià i Francisca Maria.

Enhorabona

**Nota:** Les persones que estiguin interessades en que surti alguna fotografia o que es faci menció a algun acte o efemèride, l'han de fer arribar a la redacció de la revista, nosaltres no ens feim responsables de les omissions i descuits.

## Esports

*Tomeu Bauçà Frontera*

Hola jovenets com vos trobau aquest mes, esper que una mica més animats que jo no es que me pugui queixar de com me van ses coses però enguany estic una mica «depre» per lo que està passant a s'equip de futbol des nostre poble i és que no se si podré superar lo que enguany ens està passant perquè si voleu que vos digui sa veritat, pot ésser que s'equip sigui magre, molt magre si tant voleu, però d'aquí a no haver estat capaços de guanyar cap partit, aquest fet ha acabat en ses meves ganes de seguir endavant, no és que no hagi passat gust de jugar, el que passa es que no m'havia trobat mai en aquesta situació ja que normalment estava acostumat a guanyar molts dels partits, però que hem de fer, a hores d'ara s'haurà jugat un altre partit que ens devia enfrontar a un dels capdavaners de sa lliga el Port de Pollença, un exemple clar de com poden canviar ses coses en poc temps, i és que el Port de Pollença fa dos anys que va desaparèixer jugant a tercera regional, tornat a sa competició l'any passat aconseguint pujar a segona regional i a hores d'ara és un dels equips que millor futbol fa de tota sa categoria, per lo que jo estic pensant que tal vegada l'any que ve, es començarà de bell nou a una categoria més baixa com és sa sempre difícil tercera, però que està més d'acord amb l'experiència dels nostres jugadors, ja que com tots ja sabeu molts d'ells és el primer any que juguen en competició oficial per lo que l'any que ve podem tenir garanties de que ses coses aniran molt millor, i és que si hem aguantat aquest any, crec que se podran aguantar moltes més coses, perquè és molt difícil que es pugui donar un resultat tant decebedor com el d'enguany, el qui no va poder aguantar tanta pressió va ésser l'entrenador que, al començament de sa segona volta va dir que no tornava, i no ens va quedar més remei que agafar-ne un

de casa i que no va ésser un altre que en Juan Antoni Sanxo, un dels que sempre més he destacat en aquestes retxes, ja que al nostre poble quan es parla de gols sempre ens hem de recordar d'ell, ja que per lo que jo puc conèixer, de la historia de l'Ariany és el millor goleador que ha tingut, sinó, basta veure els més de 40 gols que va fer ell tot sol a sa temporada 91-92, però això ja són histories passades, quan ell va agafar s'equip pareixien que ses coses havien canviat, sa gent jugava al seu lloc, i els dos primers partits es varen empatar, s'haguessin pogut guanyar ben bé, i pareixia que reviscolàvem però després vàrem tornar a caure en els defectes de sempre, el principal, sa falta de punteria davant porteria, i sobretot ses males actuacions arbitrals que més de dues vegades ens han fet perdre els papers, i és que ens han fet de tot, però que hem de fer? som un equip petit i sempre és més fàcil fotre un petit, que no ajudar-lo.

Però sa nota agradable, un altre cop són els nostres menuts i és que estan aconseguint guanyar quasi bé sempre i als diferents torneigs que estan jugant, és molt difícil guanyar-los, prova d'això és que del poble veí de Petra han vengut a cercar jugadors per a jugar ses finals comarcals, ja que segurament troben que són jugadors molt vàlids,

això em dona molt de coratge ja que si es podia aconseguir que al nostre poble es pogués fer un equip perquè els joves del nostre poble no s'haguessin de desplaçar a poble extern per a poder jugar, estaríem creant una escola que vulguis no vulguis és sa base del que han de sorgir els equips de majors, aquest any s'ha aconseguit tenir un equip en el que quasi be tots eren d'Ariany, qui sap si d'aquí a un grapat d'anys podem tenir un gran equip de jugadors fets al nostre poble, ses maneres hi són l'únic que falta és molta de feina i perdre molt de temps amb els petits, ja se que és una cosa molt difícil, perquè cada any es pot veure, i és que molta de gent diu que ajudarà i sempre acaben els mateixos, però que hem de fer? sempre n'hi ha d'haver un parell que facin de beneits perquè els altres puguin riure, jo sempre he estat dels beneits, però estic content perquè almenys no podran dir que no ho he provat.

I amb això ja m'he de despedir, el mes que ve ja farà calor, s'haurà acabat el futbol i estarem parlant del futbet, almenys així ho esper.

Adéu amics i fins una altre.





## Escola

### EL LLENGUATGE POÈTIC. DESCRIPCIÓ D'UN DIBUIX

ERA UN DIA CALORÓS. FEIA VENT I ELS ARBRES ES MOVIEIEN.

HI HA QUATRE NÚVOLS, PAREIX QUE VAN PLENS D'AIGUA I DESCARREGARAN.

LA LLUNA ESTÀ DARRERA EL PENYASEGAT. LES ROQUES SÓN MOLT FORTES. LA TERRA S'EN VA AMB EL VENT.

DARRERA L'ARBRE FLORIT, HI HA UNES MUNTANYES QUE SÓN TAN GROSSES COM UN GEGANT.

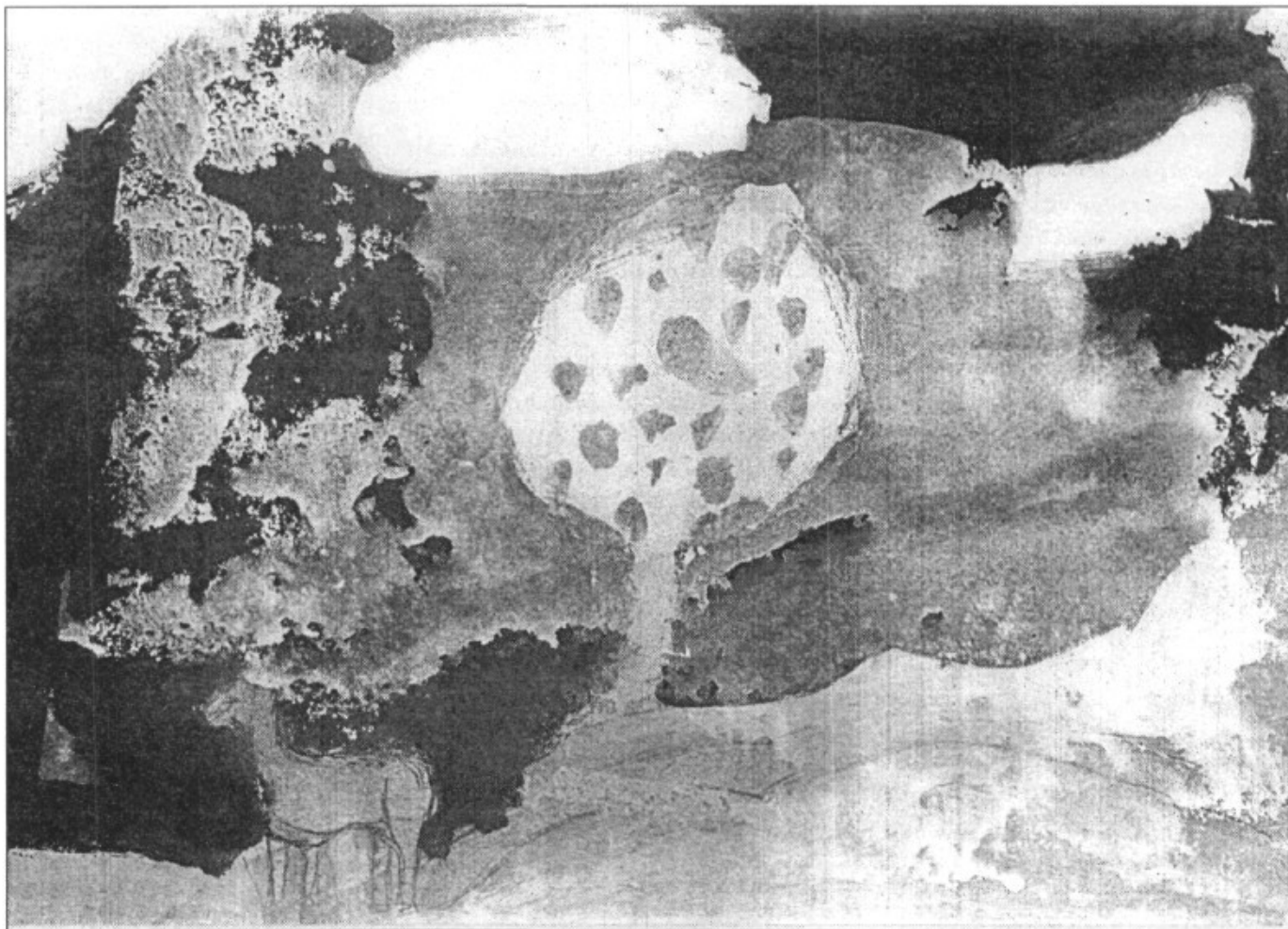
L'HOME VE AMB UN CISTELL PER COLLIR UNES POMES VERMELLOSES QUE TENEN UNA PINTA MOLT BONA.

VORA L'ARBRE DELS FRUITS ESPECTACULARS HI HA UN CÉRVOL MOLT JOVE QUE COMENÇA A CRÉIXER I SER MÉS GRAN.

EL CÉRVOL JOVE ESTÀ CANSAT PERQUÈ HA CAMINAT MOLT I S'HA ATURAT A DESCANSAR.

HI HA UNA BARQUETA DE VELA. A LA MAR FA MOLTES ONES. TOT ESTÀ FLORIT.

FA BOIRA NEGRA, PAREIX QUE ÉS DE NIT, DAMUNT LES DOTZE DE LA NIT.



### Mostra de Revistes en Català

DEL 15 AL 18 DE MAIG ALS JARDINS DE LA MISERICÒRDIA DE PALMA  
MOSTRA ORGANITZADA PER L'ASSOCIACIÓ DE PUBLICACIONS PERIÒDIQUES EN  
CATALÀ.

HI HAURÀ TOTES LES REVISTES QUE INTEGREN L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA  
FORANA DE MALLORCA.

Visita-la.

Col·labora: Associació  
Premsa Forana de Mallorca



# Passatemps

Biel Tovell

## TEST CULTURAL

Si llegireu el passat número de «Sa Fulleta», no tendreu problemes per contestar aquest test i si no la llegireu, al manco us servirà per ampliar els vostres coneixements pel que respecte a notícies del nostre poble.

1) Anam idò per la primera. El nostre batlle, els últims anys ha tingut una sèrie de càrrecs de rellevància a nivell regional. A un d'ells va renunciar el passat 22 de febrer, sabries dir a quin?

- A batlle d'Ariany
- A Secretari General d'UM
- A la presidència de la Mancomunitat
- A Conseller del CIM.

2) Dins un pla complementari d'obres del CIM, Ariany rebrà una subvenció de 4 milions. Sabries dir a què es destinaran aquests doblers?

- A arreglar s'Auberg
- A comprar Molí d'En Marinero
- A arreglar «es pes d'es porcs»
- A arreglar part d'es Local Parroquial.

3) Una de les remodelacions que es notaran enguany al nostre poble, es la de «Sa Plaça», ja que està inclosa dins el Pla d'Obres i Serveis del 97. Recordes quina quantitat està destinada a n'aquesta remodelació?

- 90 milions
- 5 milions
- 25 milions
- 16 milions.

4) Segons notícies aparegudes al «Diario de Mallorca», una possessió del nostre terme, s'ha parcel·lat en la intenció de construir-hi vivendes unifamiliars. De quina possessió es tracta?

- De Son Guillot
- De Son Reixac

- De Son Ribot
- De Son Guineu

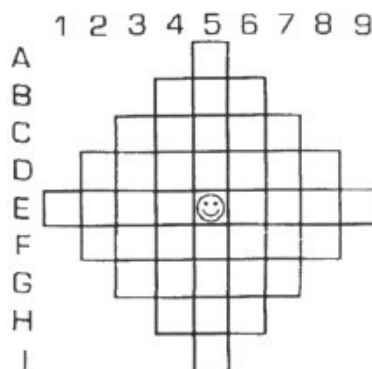
5) Per part del nostre batlle, s'ha sol·licitat a la Comissió de Recuperació del Patrimoni del CIM, la catalogació d'un monument arianyer a hores d'ara pràcticament en runes. Saps de què estic parlant?

- Del Talaiot de Son Nigorra
- De les cases de Son Huguet
- Del molí d'en Marinero
- De ses cases de s'Auberg.

## LLETRES CREUADES

**HORITZONTALS.** - A) Consonant present al nom del nostre poble. B) Moix en anglès. C) Deixar caure baves. D) Un dels quatre graus superiors de la mil·lícia. E) País del centre d'Àfrica. Persona amada. F) Que té sabor. G) Nom propi masculí. H) Ample, dilatat. I) La mateixa consonant que trobam a A.

**VERTICALS.** - 1) Mil a la numeració romana. 2) Cos aeriforme. 3) Fer bells els animals. 4) Salvatge que menja carn humana. 5) Planta crucífera d'arrel carnosa cònica comestible. Lloc plantat d'oms. 6) Home petit i despreciable. 7) Nom propi masculí. 8) Nota musical al revés. 9) La mateixa que A i I.



## REFRANYER POPULAR

- Pasqua marcenca, fam o pesta primerenca.

- Març ventós i Juny calent, bon vi i bon forment.

- El bon pagès per Sant Jordi, ja sap el que farà l'ordi.

- Entre Abril i Maig cerca per omplir es gavatx.

- No diguis hivern passat que Sant Jordi no hagi estat.

## PENSAMENTS

- Parlar, és una necessitat entre amics, que si ho són de veritat, passen deliciosament el temps... callats.

(Joan Bonet)

- Quan una dona diu que serà sincera, més val començar a córrer i amagar-se.

(Morris West)

- Res hi ha permanent

(Albert Camús)

- La mort, és el començament de la immortalitat.

(Robespierre).

## SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

### TEST CULTURAL

- 1) A Secretari General d'UM
- 2) A arreglar «es pes d'es porcs»
- 3) 16 milions
- 4) Son Reixac
- 5) Del Talaiot de Son Nigorra.

### LLETRES CREUADES

**HORITZONTALS.** A) R. B) Cat. C) Bav. D) General. E) Malí. Amor. F) Saborós. G) Ramón. H) Lat. I) R.

**VERTICALS.** - 1) M. 2) Gas. 3) Belar. 4) Caníbal. 5) Rave. Omar. 6) Tararot. 7) Ramón. 8) Los. 9) R.

## Sa farola

- Què ja estàs a punt?  
 - A punt, perquè?  
 - Fotre, què no hem d'anar a bere-nar de frit a sa fira?  
 - Quina fira?  
 - Sa de Sineu?  
 - Ni hi pensava en sa fira, saps que en tens de pocs de maldecaps, quan t'aixeques ja has guanyat es jornal.  
 - I ara ni sé per on m'envesteixes!  
 - Com que tu no fas sa declaració de renta, i tens molts de doblers negres de ses rendes, a tu no t'ha agafat.  
 - I qui m'ha d'agafar?  
 - Aquest reputa des mostatxos, no la feta que no la me pensàs, cara de puta!  
 - Bono i què és això?  
 - Aquell que mos governa per de-vers Madrid.  
 - Qui? en Josemari Asnar?  
 - Es mateix, amb aquella careta que pareix que no ha romput cap plat mai, m'ha baixat sa paga.  
 - Ca!!! tu deus anar equivocada.  
 - Equivocada! digue-mo a jo que he de tornar un parell de centes de mil de pessetes i també m'ha fotut un bon troç de paga cada mes. I amb aquest oremus te pareix que puc anar a fires...  
 - Res sabia de tot això, però tampoc hi ha perquè te quedis escarxofada a dins casa teva.  
 - Saps si et tocàs a tu si mudaries de cantet.  
 - Bé, bé si no hi vols venir no hi venguis, des teu pa en faràs sopes, jo no faig comptes perdre-me res, ahir ja vaig anar a s'excursió per veure es Túnel de Sóller.  
 - Hi ho crec bé, idò jo no, tot lo que me lleven de sa paga deu ésser per pagar sa fiança d'aquell «pájaro» perquè no el tanquin a sa presó.  
 - De bones t'he trobada, jo que m'ananava tota contenta a fira i mira quin premòdol m'he hagut de trobar.  
 - Escolta ves a fira, encara si fos a Ariany...

- Escolta no estaria gens malament, tos es pobles en tenen i noltros mos hem de conformar a anar a n'es pobles externs.

- Amb això si que esteim d'acord, es que aquest Ajuntament no té gens d'iniciativa, però i de què l'hauríem de fer?

- Jesús, de qualsevol cosa, a Maria la fan de trastos vells.

- Idò tu que ets tant de s'Ajuntament, perquè no ho proposes a n'es teus.

- I perquè no ho proposes tu a n'es de s'oposició que sempre denuncia coses, ara que veig que fa una temporada que no piulau.

- És que me pareix que es darrer pic feren llarg...

- Què va passar?

- Fosca, en lo d'es clot! me pareix que no varen acabar d'estar encertats.

- Gens ni mica, i de passada ara no sé a on he d'anar a tirar ses botelles.

- Bons orgues!!! a n'es contenidors de sa plaça has d'anar! Perquè te penses que són? Per fer planta?

- Vols que te digui, haver d'anar a sa plaça i que tothom se'n temi de que vas a tirar. És ben hora que aquest punt verd que han de fer a ne's pes el posin en marxa.

- Aviat ho faran, ara en lo des Mirall mos canviaran es poble.

- Es poble! sa seva estampa! Què és que s'han de posar a repartir miralls? A bona hora, a lo millor si se miren un poc se voran es defectes. I ara de què me xerres.

- Tu molta excursió, moltes fires, però cultura gens, no has sentit xerrar d'es Pla Mirall? Idò amb aquest pla mos faran un punt verd, arreglaran sa plaça, mos sembraran arbres, mos faran sa placeta de s'Auberg, amb una paraula ho deixaran tot preciós.

- Ja que hi són podrien acabar es Local, i també pagar sa corrent de l'església, perquè crec que hi haurà una

bona recepte.

- Meam, i què amb això de sa corrent, perquè he sentit cosa i no sé què és?

- Fotre, que han de posar sa corrent a 220, «focos» nous i jo que sé, mos quedarà una església nova.

- Bono, i ara que vendria sa filla del rei i en «Cagarín» a casar-se a Ariany? M'hauré d'anar a comprar un vestit nou per anar a badar...

- I que ho ets de pardala! i te deman un poc de respecte per sa família reial, ell li diven Urdangarín, no hi crec que és un bon partit.

- Ell és un bon partit? ella, que és sa filla des rei, no és tothom que si pugui casar. No i si se casassin a Ariany les podríem regalar una escultura d'aquelles que hi ha a sa placeta de l'església.

- I ara que xerres de l'església, que ja ha passat es salpàs per ca teva?

- I ben tard que va venir, jo ja duia es camison posat, però vaig estar ben contenta, ja havia perdut es compte d'anys que feia que no me beneïen sa casa.

- A ca meva va haver de venir 4 vegades perquè no ens hi trobava mai.

- I ho crec, com que tu sempre besquetges.

- Besquetges!!! a fer dos jornals per treure duros per pagar a n'es des mostatxos anava jo.

- Bé m'en vaig que ja no trobaré ni frit ni siurells i es que tenc a ca nostra me va caure i ara ja no siula.

- Què m'en duràs un?

- Si me dónes cent duros, si no ho tens clar.

- Mal te surti el dimoni. Au ves, avui m'hagués estimat més no trobar-te.